

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/00168

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	24 ก.ค. 2557	44	16000	3

วงขี้ตังนี่ คนล้านนา พะหยานการนำมาอุดรูรั่ว

ในสิ่งแวดล้อมเมืองล้านนาเรามีแมลงภู่
เผิง มั่น และแมงตังนี่ ช่วยบินว่อนเสาะหา
เกสรดอกไม้ หาน้ำหวานมาสร้างรังของมัน
ขณะเดียวกันก็ช่วยผสมเกสรดอกไม้ ให้เกิดผลตก
ตามธรรมชาติ วันหนึ่งขอเล่าถึงแมงขี้ตังนี่ ส่วนแมลง
อื่นๆขอพักไว้ก่อน จะทยอยเอามาเล่าวันต่อไป
อันว่าแมงขี้ตังนี่หรือผู้คนภาคกลางเรียกกันว่า ชันโรง
แต่ผู้คนบางท้องถิ่นเรียกพวกมันว่า แมงผมยุ่ง คือ
พวกมันบินไปไต่ตอมเส้นผมแม่หญิง แล้วไต่ตอมแซก
ซอนลงในเส้นผม ความเหนียวของมันจะทำให้เส้น
ผมติดกันยุ่งเหยิง เจ้าของมันต้องรีบจับมันออกไป
กล่าวถึงแมงตังนี่ มีรังทั้งในโพรงหรือโก้นไม้ รังไม้ รัง
ซอกแผ่นฝาฝ้าเพดาน แม้แต่รูในดินหากมันชอบ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	24 ก.ค. 2557	44	16000	3

พวกมันก็จะพากันทำรัง แต่มีบางครั้งหรือแมงต้งนี้ชนิด
นิยมทำรังแขวนตามร่มเงาสิ่งก่อสร้างร่มเงาของกิ่งไม้ รัง
ของมันงอกออกมาคล้ายวงช้าง โผล่ออกมาจากข้าง
แผงหรือสิ่งทึบมันทำรังติดอยู่โพรงยาวนี้เอง ชาวบ้าน
เรียกกันว่า "วงแมงต้งนี้" มีประโยชน์เป็นอย่างมาก
เพราะหากมีรอยร้าวของเครื่องสาน เช่น เปียดหรือ

กระบุง รอยรู ของเสื่อ ซึ่ง เครื่องดนตรีต่างๆที่
เสียงลมจะเล็ดรอดออกมาได้ เจ้าของต้องการปิดรู
นี้ เขาจะนำรังแมงต้งนี้มานั้น หรือนวดคลึง
จนเหนียวหีบ นำไปอุดรูรั่ว รอยต่อที่เชื่อว่าจะมี
เสียงลมออกมา ให้รูปิดสนิทเมื่อเรานำเครื่องดนตรี
มาเล่นจะทำให้เกิดเสียงม่วนจั้น เสียงดนตรีใส
กังวานดีแท้

นอกจากรังแมงต้งนี้มีความเหนียวแล้ว
น้ำหัวหรือน้ำหวานจากรังแมงต้งนี้ก็ยังนำมาใช้ได้
หากไม่มีน้ำผึ้ง ก็นำน้ำหวานจากรังแมงต้งนี้มาใช้
ทดแทนกันได้ โดยเฉพาะการผสมยาสมุนไพรบาง
ครั้งต้องทำเร่งด่วนเพื่อรักษาคนไข้ น้ำหวานจากรัง
หรือวงแมงต้งนี้ก็ได้ใช้ได้ดีเนื่อหนูเฮา

ภาพ วงแมงต้งนี้ แหล่งเรียนรู้พะยูน
ล้านนา ม.6 ต.ดอนแก้ว อ.แมริม จ.เชียงใหม่

...นิคม พรหมมาเทพย์...